عێراق... جێبەجێکردنی بەیاننامەی پێشوەختەی گومرگی بە سەرجەم کاڵا و شمەکەکان دەست پێدەکات

دەستەی گشتی گومرگ، ئەمڕۆ پێنجشەممە، ڕاگەیاندنی دەستپێکردنی جێبەجێکردنی بەیاننامەی گومرگی پێشوەختە بۆ سەرجەم کاڵا و شمەکەکان، هاوکات ئاماژەی بە دەستپێکردنی جێبەجێکردنی باجی گومرگی نوێ کرد بۆ سەر ئۆتۆمبێلە هایبریدییەکان و هەندێک کاڵا، جەختی لەسەر هەڵوەشاندنەوەی کاری سیستەمی بەگەیی بە کۆنتەینەرەکان لە بەندەرەکان و پەسەندکردنی باجخستنە سەر بە پێی جۆرەکان کردەوە.

سامر قاسم، بەڕێوەبەری گشتی دەستەکە، بەپێی ئاژانسی هەواڵی فەرمی کەموتەڵیع بەدواداچوونی بۆ کردووە ڕایگەیاند: ئەمڕۆ دەستکرا بە جێبەجێکردنی بڕیاری 957 ساڵی 2025 کە بریتییە لە پەسەندکردنی باجی نوێ بۆ کاڵا و شمەکەکان لەگەڵ سەپاندنی باجی گومرگی لەسەر ئۆتۆمبێلە هایبریدییەکان بەبێ کاریگەری لەسەر باقی ئۆتۆمبێل و ئامێر و سەیارەکان لە باجی گومرگیدا، لەگەڵ سەپاندنی باجی گومرگی بە ڕێژەی 5% لەسەر بەهای زێڕ، جگە لە زیادکردنی باجی گومرگی لەسەر هەندێک مادە.

وتیشی، کاڵا پێویستییەکان و ماددە خۆراکییەکان بە شێوەیەکی بەرچاو کاریگەرییان لەسەر زیادبوونی باجی گومرگی نەبووە، ئاماژەی بەوەدا کە هەڵگرتنی باج لە ڕێگەی سیستەمی سیکوداوە دەبێت، چونکە ئەمانەتە باجییەکان لە کاتی گەیشتنی کاڵا و شمەکەکان لە سەرجەم ناوەندە گومرگییەکان هەڵدەگیرێن و

لە ڕێگەی ئەسیکوداوە دەگوازرێنەوە بۆ دەستەی گشتی باج لە چوارچێوەی هەژماری باجگرتووەکان بۆ ژمێریاری باجی لە دواتردا.

جەختی کردەوە، کە کاری سیستەمی بڕگەیی بۆ کۆنتێنەرەکان لە بەندەرەکان هەڵوەشێندراوەتەوە، چونکە پێشتر سیستەمی بڕگەییمان بۆ کۆنتێنەرەکان پەسەند دەکرد کە 3-4 ملیۆن بوو، بەڵام ئێستا باجخستنە سەر بە پێی جۆرەکان دەبێت بەپێی ڕێکارە پەسەندکراوەکان لە دەستەی گشتی گومرگ و یاسای باج و پەسەندکردنی ستانداردی نێودەوڵەتییەکانی گومرگی جیهانی سەبارەت بە باجخستنە سەر کاڵا و شمەکەکان، ئاماژەی بەوەدا کە "باجخستنە سەر بە پێی جۆری کاڵاکە و بەها یەکەی دەبێت نەک بە پێی سیستەمی بڕگەیی بۆ کۆنتێنەرەکان.

درێژەی دا، جێبەجێکردنی بەیاننامەی گومرگی پێشوەختە لە ئەمڕۆوە بۆ سەرجەم کاڵا و شمەکەکان دەستیپێکردووە، چونکە لە یەکی کانوونی یەکەمی ڕابردوودا بەیاننامەی گومرگی پێشوەختە بۆ کاڵا دیاریکراوەکان وەک ئۆتۆمبێل و زێڕ و زێڕینگ و ئامێرەکانی ساردکەرەوە جێبەجێ کرا، بەڵام ئێستا سەرجەم کاڵاکان دەکەونە ژێر بەیاننامەی گومرگی پێشوەختەوە، واتە بازرگان یان هاوردەکار لە سەرەتادا لە ڕێگەی بەیاننامەی گومرگی پێشوەختەوە ڕێکارە گومرگییەکان ڕادەگەیەنێت پێش گواستنەوەی پارە و دواتر گواستنەوەی پارە ئەنجام دەدرێت، و کاتێک شمەکەکە دەگاتە سنوور، بەیاننامەی گومرگی پێشوەختە پوخت دەکرێتەوە و بەراورد دەکرێت، کە ئەمەش سنوورێک بۆ دەستکاریکردن لە مامەڵە گومرگییەکان دادەنێت و کاریگەری لەسەر زیادبوونی داهات دەبێت